

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd religiosus ab operibus supererogationis non desistat. Cap xxxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Hugo, in
insti. n. c.
lit. c. 3.

Aug. bid

Gregor. 1
Mor. c. 38

Thren. 2.

Quamvis in nullo loco homo disciplinam deserere debeat, diligentius tamen, & magis sollicitè ibi conseruanda est, ubi vel neglecta pluribus generat scandalum, vel custodita bonæ imitationis exemplum. Hæc ille, & sapienter. Nam licet in omnibus Dei nos aspicientis oculos præcipue vereri debeamus, siue illa publicè, & coram aliis, siue occultè, & sine arbitris fiant, tamen ad hæc ipsam Dei reuerentiam pertinet, vt coram aliis maiorem in eius cultu diligentiam ponamus. Quo & nobis ipsi, & aliis aspicientibus eluceat, diuina illa maiestas, cui seruimus, quàm sit diligentissimo obsequio, & profundissima veneratione digna. Et ideo nonnulli quæ diuini cultus publicè acti sunt, non tam necessitatis quàm deuotionis, & seruatoris causa præueniunt. Quod & ipse Hugo monet his verbis. Sæpe illa quæ in publico necessaria sūt, quemdam prius in secreto exercitationis vsu exposcunt: quia si ea profus in occulto negligimus, vt postmodum eis, dum opus est, in publico non valeamus. Et tunc, aut profus à disciplina deficientes, intuentibus scandalum facimus: aut ineptè id quod in nobis non est, simulare conantes, irrisionem excitamus. Hæc quæ Hugo monet, opere præstabat beatus Pater noster Ignatius, qui antequam ad altare sacræ peracturus accederet, in cella illius diei Missam apud se legebat, & qua ratione cuncta agenda essent, præueniebat. Nec credendum est, hominem literatum, & cognitione diuinarum rerum satis instructum, id necessitatis causa fecisse, quasi tunc syllabas iungere disceret; sed deuotionis ardore, & eximia quadam erga diuinam maiestatem reuerentia tactum, obseruasse.

Id demum ad opera studiosa diligenter præstanda confert, si ea in principio, in progressu, & in fine ipsorum diligenter inspiciamus. Vt enim ait Gregorius. Tribus modis bona nostra hostis antiquus insequitur: vt videlicet hoc quod rectum coram hominibus agitur, in interni iudicis conspectu vitietur. Aliquando namque in bono opere intentionem poluit: vt omne quod in actione sequitur, eo parum, mundumque non exeat, quo hoc ab origine perturbat. Aliquando verò intentionem boni operis vitare non præuallet, sed in ipsa actione se quasi in itinere opponit, vt cum per propositam mentis securior quisque egreditur, subiecto latenter vitio, quasi ex insidiis perimatur. Aliquando verò nec intentionem vitiat, nec in itinere supplantat: sed opus bonum in fine actionis illaqueat: quantumque vel à domo cordis, vel ab itinere operis longius recessisse se simulat, tantò ad decipiendum bonæ actionis terminum astutiùs expectat: & quò incautum quemque quasi recedendo securum reddiderit, eò illum repentino nonnumquam vulnere dirius insanabilisque transfigit. Cum ergo hostis humani generis tribus his modis nostris operibus insidietur, victoria, quam ab eo reportare cupimus, triplicem à nobis curam bonæ actioni impendendam requirit. Ille quidem caput operis, id est, intentionis oculum excæcare contendit. Secundum illud Ieremiæ: Facti sunt hostes eius in capite. Caput enim operis hostes adoriuntur, cum bonam intentionem in præposteram mutare conantur. Sed huic impulsui securum defensionis opponimus, cum bonam intentionem placendi Deo seruare curamus. Deinde si dolus iste non prosperè sibi successit, ipsam corpus actionis fœcordia, irreuerentiâ, nimia festinatione, superbia, & mille aliis modis fœdere molitur. De quo Sanctus Dauid in quodam psalmo conqueritur, dicens: In via hac, qua ambulabam, absconderunt superbi laqueum mihi. Quoniam si opus nostrum

via nostra est, qua Deo appropinquamus, in via hostis laqueum abscondit, cum in ipso progressu operis nos scopulis imperfectionum illidit. At strenuitas operandi, & in dies perfectiùs & diligentius perficiendi quod cœpimus, istâ aduersarij astutiam irridet. Qui impedimeta bonis actibus Deo permittente apponere potest, at nobis nolentibus, & imperfectionis muscas abigentibus fœdere non potest. Tandem fini operis insidias parat, dum ex bonis operibus ad iactantiam, ad falsam securitatem, ad otium, & torporem instigat. Ipse enim mordet vngulas equi, vt cadat ascensor eius retrorsum. Qui & eam maledictionem accepit. Ipsa conteret caput tuum; & tu insidiaberis calcaneo eius. Sed in isto etiam bello vincimus, cum post multa bona opera, dum negligentias nostras respicimus, nos viliores, & inferiores putamus. Dum perpendimus nihil esse tam magnum, quod comparatione puritatis, quam possemus acquirere, non sit exiguum. Si hæc in bonis operibus seruauerimus, illa nos sensim quotidie superiores & sanctiores facient, & Deo nostris votis fruente, ad maiorem semper perfectionem prouehent.

Gen. 49.

Genes. 3.

Quòd religiosus ab operibus supererogationis non desistat.

CAPVT XXXII.

Vt ea, quæ superius dicta sunt, legitur, forsitan putabit nos prætextu bene & diligenter opera studiosa præstandi, velle spirituales iustorum mentes ad sola præcepta, & opera debita faciendâ restringere, & opera non debita, nec iussa, damnare. Diximus enim proprias vires à quoquam esse considerandas, & bonorum operum multitudinem refecandam, quæ nos festinenter, & sine tranquillitate vincere cogat, & vires diuinitus concessas excedat. Ex quo videtur sequi sola præcepta seruanda esse, & ad summum à regula, vel instituto nostro iussa præstanda, ad quæ vires hominis vix videntur sufficere. Quis namque præceptis diuinis, & Ecclesiasticis cinctus, & multiplicitibus religionis, quam professus est, obseruantis oneratus, poterit, postquam hæc actione compleuerit, alia onera, ad quæ non teneatur, superaddere, & præceptis, atque consiliis, quibus se per vitam religiosam ligauit, nouas curas virtutis adijcere? Præsertim cum legis perito interroganti, quid faciendo vitam æternam possideret. Sola à Domino dilectionis Dei & proximi sint mandata proposita, adiectumque responsioni: Hæc fac & viues. Quasi diceret, ad vitam æternam, quam inquirimus, consequendam, præcepta tantum esse custodienda, & nihil aliud postulandum. Sed absit à nobis talis estimatio, quia non, opera bona, non debita (quæ supererogationis vocamus, quòd operibus iustis iam completis addantur) sed imprudentiam, & præsumptionem illorum, qui vltra vires se onerant, reprehendimus. Qui benignitatem Dei, pauca, & non difficilia mandantis, & discretam prudentiam familiarum religiosarum, sanctissimis obseruantis omnes suorum filiorum vires non exhaustiunt, aduertimus. Quare sanctæ religiones, vt latè profequitur Hugo, & sunt erga delicatos misericordes, & erga fortiores moderatæ. Qui etiam scimus Dominum quidem ad vitam æternam consequendam præcepta

Luc. 10.

Hugo, lib.
2. de Cla.
stro an. c.
13. &
14.

tulisse.

Matth. 19.

Prov. 15.

tulisse, ad maiorem verò gloriam adipiscendam multa non debita, nec praecepta, consulisset, cum dixit: Si vis perfectus esse, vende, quae habes, & da pauperibus, & sequere me. Qui denique in proverbiis legitur: In abundanti iustitia virtus maxima est: quasi sufficientem iustitiam, quae scilicet praeceptis continetur, virtutem faciat, at iustitiam abundantem, quae ultra debitum bona exequitur, non iam quamcunque, sed maximam virtutem constituat. Nos verò ad vitam religiosam venimus, non ut quamcunque virtutem, sed ut perfectam virtutem quaeremus. Quòd si virtutis nomine non omnem virtutem, aut uniuersam perfectionem sed solam fortitudinem intelligamus, etiam haec sententia praeceptis solis & debitis insistentes nos percutit. Maximam enim fortitudinem cupimus, quae nos ad magna & perfecta roborat, quae vitii, & immoderatis affectibus perfecte resistat, quam proculdubio abundantem iustitia, & ultra debitum faciente consequemur.

Haec cum ita sint, qui vult ad perfectionem & vitam sanctitatem properare, primò quidè diuina praecepta seruet, & statuta suae religionis aut status obligantia custodiat: Deinde verò, si vires suppetat, opera non debita, & ad quae non tenetur, quae vocantur supererogationis, non relinquat. Exempli gratia: Status, quem profiteris post completorium, aut post matutinas horas, paruam tēpū meditationis indicit, tu longiores horas meditationi & contemplationi cōcede, ut te virum spiritualem & saeculi contemptorem efficias. Ad vsum cilicij non adigit, tu aliquot hebdomadae diebus, (nullo nisi patre spirituali consilio) cilicio te domes, & hoc asperitatis genere, à sanctis patribus vtitato, te ipsum affligas. Lēctionem libelli spiritualis non praecipit: tu singulis diebus spiritualem libellum, qui te moueat, qui te compungat, qui te ad deuotionem excitet, per aliquam horam euoluas. Nulla, aut pauca ieiunia iubet, tu nonnulla alia superadde, quae corpori comprimendo seruiant, & menti vires ad purius orandum adhibeant. Aliquas preces ad Beatam Virginem, & ad nonnullos sanctos, quos in aduocatos & patronos eligas, & in adiutorium earum animarum, quae purgantur, ultra preces ex instituto debitas, diligenter & alacriter funde. Quae sine peccato videre, audire, aut loqui, aut gustare posses, pro Dei amore relinque, ut te ipsum ad illicita deserenda promptiorem facias, qui etiam pro perfectionis desiderio licitis contradicis. Breuiter ex his paucis poteris plura notare supererogationis opera, quae si non exterior & distractus, sed intra te ipsum ambulaueris, spiritus sanctus animarum magister, & praceptor sanctitatis tibi suggeret. Ad hoc genus bonorum operum, quae non obligatione aut pracepto, sed sponte, & animae feruentis voluntate funduntur, nos sanctus David Micholis amore captus inuitat. Is cum audisset à seruis Saul; Non habet rex sponsalia necesse, nisi tantum centum praepudia Philistinorum, ut fiat ultio de inimicis regis: Non tantum id quod à se pro Michole poscebatur, sed duplo maius voluit offerre. Abijt enim cum viris qui sub eo erant, & percussit ex Philisthiim ducentos viros, & attulit, eorum praepudia, & annumerauit ea regi, ut esset gener eius. Saul centum petiuit, & à magnifico viro non centum tantum sed bis centum accepit. Mysterium est eius, quod modo tractamus. Nam qui ad coniugium sanctae perfectionis aspirat, debet quidem petita offerre, & praecepta ac debita custodire, sed si se ipsum liberalem vult erga Dominum exhibere, & breuius ad optatum coniugium peruenire, poterit non debita, nec à se postulata, praestare. Nec deest nobis in

1. Reg. 18

A lege gratia, quae scriptam mirum in modum largitate praecellit, unde hoc ipsam documentum eliciamus. Zachaeus enim postquam in arborem Sycomorum ascendit, & Dominum in suam domum gaudens excepit, ita ait: Ecce dimidium bonorum meorum Domine do pauperibus, & si quid aliquem defraudaui, reddo quadruplum. Qui licet ita restituerit furto sublata, ut Exodi legem impleteret, quae dictum est: Si quis furatus fuerit bouem, aut ouem, & occiderit, vel vendiderit, quinque boues pro vno boue restituet, & quatuor oues pro vna oue. Et item: Si inuentum fuerit apud eum, quod furatus est, viuens, siue bos, siue asinus, siue ovis: duplum restituet. Licet, inquam, conuersus ad Dominum Zachaeus, ob istas leges ita fecerit: tamen per mysterium, quid nobis agendum est, satis patenter indicauit. Illud scilicet, ut qui in arborem sycomorum, id est, in arborem crucis per vitam religiosam, & per desiderium perfectionis ascendimus, & Christum in domum nostri cordis hospitem bonum excepimus, ei non tantum simpliciter, quod debitum est, sed etiam quadruplum, id est, non debitum, nec nobis iniunctum, offeramus. Et quidem illae leges antiquae alio mysterio non carent. Dum enim nunc quinque animalia, nunc quatuor, nunc duo tantum, pro vno ablato poscuntur, indicatum est nobis, ut qui in saeculo grauius dereliquit, & in Dei legem maiora commisit, pluribus operibus bonis libera voluntate donatis, casus suos & infidelitatem suam compensare curet.

Luc. 19.

Exod. 22.

B Ista libera, & spontanea sanctitatis obsequia, ad eos quidem pertinent, qui apud Dominum magni esse noscuntur, aut ad quamdam spiritualem magnitudinem, id est, ad Dei familiaritatem, & non communem, sed specialem, & perfectis promissam gratiam venire concupiscunt. Quod beatus Dorotheus appositissima similitudine in sua prima doctrina confirmat. Loquens enim de viris sanctis, & eorum fidelitatem, quae diuina praecepta custodierunt, edicens, haec subiicit: Nec diuina solum praecepta obseruauerunt, sed & dona Deo huiusmodi obtulerunt. Data sunt decem praecepta mortalibus omnibus, & ad ea obseruanda quisque compellitur. Sunt haec vectigalia annua regi debita. Quis igitur non persoluens debita haec vectigalia regi multam effugiet? Sunt autem in saeculo clari, & illustres viri, qui non solum regi vectigalia annua persoluerunt, sed & munera offerunt. Atque hi digni habentur honore, munificetia, & liberalitate regia. Sic igitur & Patres nostri, non solum praecepta Dei obseruauerunt debita: sed & gratuita munera pariter obtulerunt. Qualia? virginitatem, castitatem, inopiam omnium. Haec enim, quae non praecipiantur, si offerantur, dona sunt. Et hoc sane non perfectis viris legis gratiae reseruatum, sed & hominibus sanctitate conspicuis veteris testamenti concessum est. Nam Abraham omnia mandata supergreditur, cum spolia Sodomorum, quae sibi tamquam victori iure debebantur, & à rege cuius antea fueraat, suppliciter offerebantur, nec digito acquieuit attingere. Leuo, inquit, manum meam ad Dominum meum excelsum, possessorem caeli & terre, quod à filo subregmainis vsque ad corrigiam caligae non accipiam ex omnibus quae tua sunt, ne dicas: Ego ditavi Abram. Hostium diuitias exuuiasque contempserit, quas ei ius belli decreuerat, ut & debitum superaret, & non homini, sed Deo homines uniuersi suas opes ascriberet. David etiam praecepta scriptae legis, sub qua vivebat, excessit. Cui enim praecipit tantum esset amicos diligere illis verbis: Diliges amicum tuum sicut te ipsum: ego Dominus: inimicos

Dorothei.

doct. 1.

C D E

Gen. 14.

Leuit. 19.

etiam, & se persequentes dilexit. Dilexit quidem Saul, & ei bonâ precatus, vita functû lugubriter fleuit, & vltus est interfectum. Elias quoque & Ieremias supra debitum reddiderunt, qui cum possent licito vacare contugio, carnis voluptates postmiserunt, quo tempore pretium virginitatis erat absconditum, & mentis carnisque integritatem adamarunt. At filij Ionadab nonne legis præcepta superarunt, qui ex præcepto Domini ad vinum bibendum inuitati, responderunt: Non bibemus vinum: quia Ionadab filius Rechab pater noster præcepit nobis, dicens: Non bibetis vinum vos, & filij vestri, vsque in sempiternum: & domum non ædificabitis, & sementem non feretis, & vineas non plantabitis, nec habebitis: sed in tabernaculis habitabis cunctis diebus vestris. Elisæus tadem, & reliqui eiusdem propofiti viri, legis madata supergressi sunt. De quibus scribit Apostolus: Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiarum, afflicti. Hæc profectò illis data sunt, vt & ipsi legem superantes, maiorem sanctitatem adipiscerentur, & nos, qui maiorem gratiam habemus, & sub perfectissima lege viuimus, ad spontanea obsequia virtutis animarent. Æquum enim est, vt qui maiora dona suscipim, laudabiliora opera faciamus. Vt autem Cassianus ait: Non est tam laudabile, si ab illicitis, quam etiam si à licitis temperemus, & his propter eius reuerentiam non vtamur, qui ea nobis propter infirmitatem nostrâ vtenda permisit. Et si statum fortium habemus, quis neget nobis fortiora congruere: Præceptam autem infirmis quoque, & debilibus positam est, quod & ipsi facile custodire possunt. Nos ergo, qui pro vocatione nostrâ, & pro data nobis gratia, infirmis & debilibus eminemus, maiora quam illi, id est, consilij & perfectionis, opera præstare possumus, & merito puillanimitati tribuetur, si præceptorum & regulæ obseruatione cõcenti, non aliquid aliud liberi obsequij superaddamus.

Quam verò grata sint Domino nostra spontanea virtutis obsequia, & quam magno ipse præmio cõpenfer, quadam Hermæ similitudine, (qui dicitur Pauli discipulus) licet exponere. Is enim in libro Pastoris, (quem Athanasius, Origenes Hieronymus, & Theodoretus approbant) in hunc modum operum supererogationis meritum declarauit. Audi similitudinem, quam dicturus sum tibi, ad ieiunium pertinentem. Quidam cum haberet fundum, seruisque multos, in quadam parte fundi sui posuit suâ vineam succelloribus. Deinde peregrè profectus, elegit seruum, quem habebat fidelissimum, ac sibi probatû: eique assignauit vineam, præcipiens, vt vitibus iungeret palos. Quod si fecisset, & mandatum suum cõsummasset, libertatem eidem se daturum promissit. Nec præterea quicquam aliud præcepit illi, quod in ea faceret, atque ita peregrè profectus est. Postquam autem seruus ille curam apprehendit, fecit quæcumque præceperat Dominus. Cùmque depalasset vineam illam, & animaduertisset eam herbis repletam, cepit secum ita cogitare: Peregi quod mihi præceperat Dominus: Fodiam nunc vineam hæc, & erit formosior cùm fuerit fossa, & extractis herbis maiorem dabit fructum, & non suffocabitur ab herbis. Aggressus deinde fodit, & omnes herbas, quæ in ea erant, extraxit, atque ita euasit vinea speciosissima, ac læta, non suffocata ab herbis. Post aliquantum verò temporis venit Dominus eius, & ingressus est vineam, quam cum depalatum vidisset decenter, ac circumfossam, & extractas herbas ab ea, & lætas esse vires, ex facto hoc serui sui gaudium cepit. Adhibito itaque filio, quem charum, & hære-

dem habebat, & amicis, quos in consilio aduocabat, indicat ea, quæ seruo suo facienda mandasset, quæ præterea ille fecisset. At illi protinus gratulati sunt seruo illi, quod tam plenum testimonium Domini sui assequutus fuisset. Ait deinde illis. Ego quidem huic seruo libertatem promisi, si custodisset mandatum meum, quod dederam, & custodiuit illud, & præterea opus bonum adiecit in vineam quod mihi quàm plurimum placuit. Pro hoc igitur opere, quod fecit, volo eum filio meo facere cohæredem: quoniam cum sensisset, quid esset bonum, nõ omisit, sed fecit illud. Hoc consilium Domini, & filius, & amici eius comprobauerunt, vt fieret scilicet hic seruus cohæres filio. Post dies deinde non multos, conuocatis amicis, paterfamilias misit de cœna sua seruo illi cibos complures. Quos cum accepisset ille, sustulit ex eis, quod sufficiebat sibi, reliquum autem conseruis suis distribuit. Quibus acceptis illi lætati sunt; & cœperunt illi optare, vt maiorem gratiam apud Dominum inueniret, ob ea, quæ fecerat ipsis. Hæc omnia cum audisset Dominus eius, percepit iterum maximum gaudium, & conuocatis rursum amicis, & filio, exponit factum serui sui de cibus suis, quos ei miserat. Illi itaque tantò magis assenserunt patrifamilias, ipsum seruum cohæredem filio debere fieri. Hæc est Hermæ similitudo, quam ipse interrogatus, his verbis exposuit. Mandata Domini custodi, & eris probatus, & scriberis in numero eorum, qui custodiunt mandata eius. Si autem præter ea, quæ mandauit Dominus aliquid boni adieceris, maiorem dignitatem tibi conquiret, & honoratior apud Dominum eris, quàm eras futurus. Inuierit hæc, quæ diximus, ab Hermæ scripta sunt, & mirifice horum operum meritum patefaciunt. Si enim Dominus omnibus hominibus est in infinitum largior, & obsequiorum eius gratia factorum munificentissimus retributor, quis dubitet, illum ea, quæ nobis præcepta non sunt, & ipsius gratia præstamus, oculis benignis respicere, amoris affectu complecti, & magnis præmiis cumulare? Nec solum Dei nostri natura omnium donorum ferax, istam mercedem promittit, sed & illam omnes viri sancti atque perfecti, incredibili suarum opum abundantia manifestant. Rogemus enim illos iam diuino conspectu perfruentes, quidnam eos ad tantam gloriam, ad tantam dignitatis sublimitatem euexit? An solum, quod præcepta seruant? An tantum, quod vt serui pusillanimes, quæ sibi sub pœnæ interminatione iniungebantur, impleuerunt? Non quidem, sed quod extendentes seipfos, & virorum fortitudine maiora conantes, ea etiam, quæ sibi iniuncta non erant, factitarunt. Illis conuenit manifestè dictum Pauli: Quod si spiritu ducimini, non estis sub lege. Nam spiritu sancto gubernati, non velut incipia timore pœnæ legi se subdunt, sed vt filij charissimi ob patris amorem legem complectuntur, quia vident Dei voluntatem esse, vt eam opere cõpleant. Quæcumque autem norunt huic diuinæ voluntati grata, ac Domini suasioni conformia, hæc eadem ratione, quod iuxta voluntatem Dei sunt, licet non sint præcepta, suscipiunt. Sequamur & nos istos beatos viros in strenuitate agendi, in largitate donandi, si volumus præmij eorum esse cõsortes.

Ista verò spontanea virtutis obsequia, si toti congregationi communia non sunt, quantum possibile fuerit ab oculis hominum abscondenda sunt. Omnia enim, quæ positi in vita religiosa facimus, quatuor bonorum operum generibus continentur. Nam aut omnibus hominibus præcepta sunt, vt, Vnum cole

Deum,

1. Reg. 4.
2. Reg. 2.

Ierem. 35.

Heb. 1.

Cass. col.
21. c. 5.Hermas
li 3. siml.
5.

Galat. 5.

Deum, Non iurabis neq; per cælum, neq; per terram; Sabbata sanctifices: aut omnibus nostræ professionis hominibus iussa sunt, vt, exactissimam paupertatem purissimam castitatem, & promptissimam obedientiam seruabis, silentium, & reliquas tui status obseruantias custodias: aut, licet nõ præcepta, tamen quasi sub consilio vniuersi nostri status professoribus cõmunia sunt, vt, Psalterium Virginis recitare, sexta feria ieiunare, & nonnullas humilitatis ostensiones coram fratribus exercere: aut tandem specialia sunt, quæ omnes, aut plurimi nostrum statum colentes non faciunt, sed quidam tantum specialiter à Deo vocati, & dono feruoris impulsu, suscipiant. Quæ ad tria priora genera pertinent, publicè, & sine vllò fūco, facienda sunt. Ad bonum namque exemplum, de quo supra diximus, spectat, vt omnes videant, nos bonos Christianos, & bonos religiosos esse, & quæ propria Christiani sunt, & diligentis religiosi, seruare: Et, si omne scandalū vitare tenemur, ita viuamus oportet, vt nullus meritò de nobis, aut graue peccatum, aut regulæ transgressionem, aut in communibus status nostri oscitantiam & negligentiam suspicetur. De hisque dicit Dominus: Videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum, qui in cœlis est.] At alia opera quarto genere bonorum cõtenta, quæ propriè libera & spontanea dicuntur, & à nobis specialiter suscipiuntur, nec sunt omnibus status nostri communia, non palam facienda sunt, sed, si possumus, ab hominum oculis occultanda. De quibus illud intelligitur: Tu autem cum oraueris, intra cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem tuum] Item & illud: Nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua.] Vt enim inquit Gregorius: Valde perfectorū est, sic ostenso opere, auctoris gloriam querere, vt de illata laude priuata nesciant exultatione gaudere. Tunc solam namque innoxie hominibus laudabile opus ostenditur, cum per despectum metis veraciter laus impesa calcatur. Quam quia infirmi quique perfecte contemnendo non superant, necesse est, vt bonum hoc, quod operantur, abscondat. Sape enim ab ipso ostensionis exordio propria laudem querunt: sape verò in ostensione operis, auctoris patefacere gloriam cupiūt, sed excepti fauoribus, in laudis propria cupiditate rapiuntur: Cumque semetipsos diiudicare interius negligūt, sparsi exterius ignorāt, quod agunt, eorumq; opus suæ elationi militat, atque hoc se impedere obsequio largitoris putant.] Nos ergo, qui nõ ita præsumimus, vt nos perfectos iudicemus, proculdubio debemus ista specialia actiones abscondere, & à vëto elationis occultare. Quantis enim periculis pateat, qui in his priuatis deuotionis operibus à laudibus se humanis nõ elongat, indicat Ioel, dicens: Posuit vineam meam in desertum, & ficum meam decorticauit: nudans spoliauit eam, & proiecit, albi facti sunt rami eius.] Cuius vinea in desertum ponitur? Illius quidē, cuius vita bona humane laudis sterilitate destruitur. Et cuius ficus decorticatur? Illius certè, à cuius studioso opere regmen humilitatis proicitur. Et cuius rami albi facti sunt? Illius profecto, cuius labores in oculis hominum aspicientium splendent, sed interius vermiculus eos fauoris humani cõsumit. Qui labores potius modestiæ cortice operendi essent, qui cortex illos velut ramos operiens, in eis fecunditatem, quam vanus splendor abstulit, prudenti abscessione custodiret? Sed si supererogationis opera occultari non possunt, non ob id omittenda sunt, sed intētio rectitudine cohonestanda, qua soli Deo placere desideremus, & nesciri, ac sperni cupiamus. Sape enim Dominus notitia istarū actionum vult tepidos excitare,

Matth. 5.

M. rth. 6.

Greg. Moral. lib. 8. cap. 38.

Ioel. 1.

A & ad femitas perfectionis mouere, si verò ipse qui auctor est omnium, & in medijs humanis laudibus, quas vitare nequiuimus, eximie humilitatis elargitor, vult nos ipsos super candelabrum ponere, & fratribus propalare, non est cur non pusillanimitate ducti, ad vitandas laudes humanas Deo gratissima obsequia, & nostros profectus omittamus. Semper ergo voluntate cupiamus abscondi: si autem id aut qualitas exercitationis non ferat, aut Dominus, cui placere volumus, non permittat, fidenter bonum in cõspectu hominum operemur. memoria iugiter cogitantes, quoniam bonū, quod facimus, à nobis non est, sed Deo id misericorditer donante suscipimus.

Quod religiosus ordinem in occupationibus teneat.

CAP. XXXIII.

NIVERSA virtutis studia, siue debita sint, siue spõte à nobis suscepta, ordinem amant: nõ solū eum, quo debita liberis præferuntur, sed eum quoque, quo vnumquodque studium, opusve in hora sibi commoda, aut incõgruenti tempore collocatur. Nam quæ sine ordine fiunt, seipsa præpediunt, & quibusdam iam instantibus, & debitum sibi tempus deposcentibus, in alijs, quæ in importunum tempus reiecit, festinare compellunt. Nimia autem festinatio distractionem, irreuerentiã, inquietudinem, & multos alios defectus importat, quibus anima, dū se bono opere mudare debuerat, nouis maculis foedatur, nouis peccatis inficitur. Est etiã ordinis prætermisio, animi vecordis, & parum spiritualia curantis, ostensio: qui, quod nunc in ista occasione sibi libet, facit, & vt suę satisfaciatur carnali voluntati, Dei cultum modò instantem, aut lectiõnem, aut aliquid simile, aut in aliud tempus differt, aut sine vllò timore, & verecundia prætermittit. Quare, sicut qui hospitem honorabilissimum domo prius exceptum, causa abiecti hominis superuenientis excludit, magnam illi infert iniuriam: ita qui ob colloquutionem aut occupationem nõ necessariam, orationem, aut psalmodiã, vel lectiõnem ab hora sibi destinata dimouet, ingentem sanctis operibus iniuriam facit. Dicit profectò iste sancto operi nunc instanti, & suam horã deposcenti, illud Ecclesiastici: Transi hospes, & orna mensam, & quæ in manu habes, ciba ceteros. Exi à facie honoris amicorū meorum, necessitudine domus meæ hospitio mihi factus est frater.] Attende quo ordine sancto operi iniuriam faciat, & vsque ad eius cõtemptrum perueniat. Primò enim dicit illi, vt transeat, id est, vt à sua sede cõsurgat, & tempus sibi debitum, aut destinatū, vano colloquio, aut inepta occupationi superuenienti derelinquat. Deinde præcipit, vt ornet mesam, nepe vt seculari negotio seruiat, & veluti seruus, qui Domino deseret, aliam horam non impeditam expectet. Postea iubet, vt ex his, quæ ad manum habet, cibet ceteros: scilicet, vt etiã cum aliquo suo detrimento, & cum tranquillitatis, aut reuerentiæ, quæ ipsi debebatur, impendio, in suum tempus illud negotium suscipiat, & aliò illius causa commigret. Tandem intimat illi, vt exeat, nimirum, vt ob alias occupationes inanes penitus sine tempore maneatur, & animã tepidam deferat, & ab ea velut contemptus hospes vanitatis admissa causa discedat. Sic homines spirituales in carnales commutantur: Dum enim hodie, & postea cras, & postmodum per aliquot dies

Ecl. 29.